XIV-ik évfolyam. 31-ik szám. Kőszeg, 1894. augusztus 5-én.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer, vasárnapon.

Előfizetési ár: Egész évre 4 frt = 8 korona, félévre 2 frt = 4 korona, negyedévre 1 frt = 2 korona. Egyes szám ára 10 kr. = 20 fillér.

Felelős szerkesztő: WITTINGER ANTAL. Kiadó és laptulajdonos: FEIGL GYULA.

Előfizetési pénzek és reclamátiók a kiadótulajdonoshoz, Feigl Gyula nyomdászhoz (városkör 81) intézendők. Nyilttér sora 40 fir. — Hirdetések nagyság szerint.

A közegészségügy érdekében.

Hazánk kedvező topografiai fekvésü talajának átlag kitünő minősége mellett, ha az ipar arányos fejlesztésére megfelelő gond lesz forditva, nem lehet kétség a fölött, hogy államunk területén a mai 16 millió lélekszám bizvást megkétszereződhetik, mert — összehasonlitva az előrehaladottabb nemzetek viszonyát — nyilvánvaló, hogy hazánkban ugy a mezőgazdaság, mint az ipar fejlesztése által ily létszám is megtalálhatja a megélhetés eszközeit.

Semmi kétségünk abban, hogy ily közgazdasági fejlődést államunk előbb vagy utóbb el fog érni. Az államnak mint nemzeti államnak fejlődését oda kell irányitania, hogy a közgazdasági megizmosodás alkalmából az emberanyag szaporodása kizárólag a magyar nemzeti irány számára legyen biztositva. Ezzel az eszmével azonban a mi különben is több nemzetiségü államunkban kiválóan öntudatosan, előre megállapitott nemzeti szellemben kell foglalkozni. Törekvéseinket e tekintetben mathematikus biztonságnak kell vezérelnie. Az internationalis jelleg térfoglalásával szemben meg kell őriznünk a nemzeti génius érzetében rejlő azt az isteni erőt, mely kizárólag és egyedül képes államokat nagygyá és állandóvá tenni.

Ezen közgazdasági alapigazságokkal szemben, ha számbaveszszük hazai viszonyainkat, örvendetes haladást látunk a szellemi fejlődés és az ezzel kapcsolatos közgazdasági értéktermelés legtöbb ágában. Ami azonban legértékesebb, ami, mondhatni, az állam összvagyonát képézi, a magyar nemzeti érzelemben felnőtt emberanyagban ugy szám, mint minőség tekintetében kielégitő viszonyokat nem találunk.

E törekvésünk közepette pedig első sorban kell biztositani az állampolgárok testi erejét, mert a hol ez a közgazdasági érték biztositva van, ott a szellemi haladás is könyebben lesz elérhető, — ellenkezőleg az elkorcsosult testileg beteggé vált nemzedék szellemi haladásra is képtelenné válik. És ha igaz, hogy az államban a közgazdasági vagyon értékszaporodásra rendes viszonyok közt a szellemi fejlettség nyujt biztositékot, ugy kétségbe vonni alig lehet, hogy a fenyegető külső veszélyekkel szemben e biztositék teljesen elvesziti értékét, ha nincs támogatva az emberi test nyers erejének oly tömegével, mely a hasonló ellentétes erővel versenyezni, ennek ellentállani nem bir.

Köztudomásu dolog, hogy Magyarország szaporodási viszonya a többi európai államok között az első helyen van; ezzel szemben azonban a halálozás oly nagy arányu, hogy a meglevő emberanyag is physikai erőfejlettség tekintetében nem, hogy erősebb volna a szomszédok fejlettségének átlagánál, de annál jóval alant áll. Minek kellő bizonyitására alig kell több érvet felhoznunk, mint alkalmas katonaköteles ifjaink számarányát, hol a mellőzött 20 éves életkor helyett immár a 21 éves életkorban is az átlagos kielégitő anyag — a 15%-ot nem haladja meg.

Oly tények ezek, a melyekkel minden gondolkozó hazafinak komolyan foglalkozni immár elodázhatlan kötelessége.

Bár mi igen jól tudjuk, hogy a kormány foglalkozik a közegészségügy reformálásának tervével, tudjuk azt is, hogy e dologban a legilletékesebb szakbizottság: az országos közegészségi tanács szorgalmasan működik. De tudjuk azt is, hogy országunk némely intéző elemei között az egészségügy iránti érzék kellően kifejlődve nincs, mert a közvélemény e kérdés nemzetgazdászati jelentőségének tudatára kellően még nem jutott s e miatt az ezirányu törekvéseknek sok esetben utját állja egy vagy más opportunitási szempont, — holott megdönthetetlen nemzetgazdászati alapigazságnak tekinthető, hogy a közegészség az államélet legfontosabb tényezője. Legfontosabb különösen a mienkhez hasonló kisebb államokban, a hol minden móddal arra kell törekedni, hogy az emberanyag ugy számban, mint minőségben lehetőleg szaporittassék, illetve javittassék.

Hazánknak nem szabad e téren elmaradni; kell, hogy államunk intézői, ily irányu hazafiui törekvésük közepett, az állampolgárok közös akaratnyilvánulása által is ujult erőt meritsenek ezen kérdés alzposabb megoldásához.

Meg vagyunk győződve arról, hogy a közegészség ügye csakis országos egyöntetü keretben és a közadózás alapján létrehozott országos alap terhére rendezhető s át vagyunk hatva azon közgazdasági alapelv igazságától, hogy minden reformtörekvésnek megelőzőleg a közvéleményben kell gyökeret verni, mert az intéző tényezők csakis annak támogatása mellett létesithetnek alapot és a socialis viszonyokba beillő alkotásokat.

TÁRCZA.

A régi Kőszegről.

Kőszeg látóképe közelebb két szép, monumentálisabb épület által sokat nyert. Az uj templom magas, karcsu főtornyával és a hidegviz-gyógyintézet impozáns épülete igen emelik a várost, mely csak ritkán jut hasonló diszhez. A katona-nevelés czéljára a város beltüreletén kivül emelt épület volt deczeniumokon keresztül az egyedüli emlitésre méltó épitkezés, és most ujabb időben csak a régi takarékpénztár modern uj épülete érdemes figyelmünkre. Általában szólva a város épületeiről, azok még mindig régies, századok előtti formában emelkednek. A város a herczegi vár négyszögü tornyaival és a helyenkint látható bástyafalakkal egészben még mindig az egykori várszerkezet és ostromok nyomait mutatja; még mindig tisztán kivehető a belváros és az a körül kifejlődött *sziget- és magyar-külváros* (*magyar-kostat*). A belváros legtöbb házainak eredeti alakja a mult század épitési izlésének eset áldozatul és csak a városház északi és a 4-ik számu ház kapuszinu által eltakart oldalán, valamint a 27-ik számu *Stettner*-féle ház déli részén látható ablakok emlékeztetnek a középkorban divott gót stilre. Egészen más képe volt Kőszegnek az 1532-ik évi török ostromot megelőző időben. Akkor a bástyafalakkal és sánczárkokkal megerősitett belvárost és a várat két irányban és meglehetős távolságban csupán a két külváros csekély számu szegényes szalmafödelü házai övezték, s a belváros maga is nagyobbrészt zsubtetejü házakkal birt. Ha visszatekinthetnénk az akkori városra, és láthatnók épületeit, akkor a Sz-Jakab egyházán és a városházon kivül minden más idegenszerünek tünnék fel előttünk, mert a mai kornak örökségül jutott épületek régiek ugyan, de eredeti formájukból kivetkőződöttek. A 13. században épült várat kerek tornyokkal látnók, a belváros pedig az 1336-, 1440, 1482-, 1514- és 1526-ban királyi parancsra emelt vagy javitott falaival állana előttünk. A török ostrom alatt sokat szenvedett vár és belváros védő falai 1533- és 1537-ben fölépittetvén és erős tornyokkal láttatván el, sokáig dacoltak ellenséggel és az idő viszontagságaival. Javitásra csak a *Bocskay* féle mozgalom kitörésekor szorultak, a mikor egyuttal a védelem igényeinek czélszerüebben megfelelő állapotba helyeztettek. Azon helyet, hol a jezsuiták által épitett, s most benedekrendi székház és gimnázium áll, a 17-ik század közepén *Koirip* András, *Frankovits* János és *Milet* Gáspár szerény házai foglalták el, ott pedig, hol most a plébánia-templom emelkedik, annak a századnak a második tizedéig Sz-Katalin tiszteletére épült kápolna állott temetőtől körülveve.

Nagyobb változást idézett elő a régi város arczulatán az 1710. október 29-én és 1730. augusztus 11-én pusztitott tüzvész. A javitott vagy ujra épitett várnak és belvárosnak most már tisztább rajzát látjuk. A körfalaiból három négyszögü és négy gömbölyü torony emelkedik és megfelelő elosztvezéssel bir. A *felső* vagy *ausztriai kapu* a belváros északi főkijáratánál a mai Schebák- és Riedl-féle házak között emelkedett. A bálház és a Dallos-féle ház között a gömbölyü *Lombay-torony* nyult fel; az árvaház északkeleti sarkán meg ma is látható a *Hoher* vagy *Hohár*-torony; az iskola-utcza polgáriskola felőli részében a *Halászkapu* nyilott; a Popper-féle házak udvarában a *Csigány-* vagy *Csigás*-torony (1738-ig börtönül szolgált) tető nélkül ma is áll. Az *alsó-kapu* a generálház és Stubenvoll mészárszéke között állott; a nagy bástyatorony vagy öreg *Zuinger* az uri-utcza déli nyilásánál és a kis *Zuinger* az uri-utczai Waisbecker-féle ház mögött a Chernel-kert szomszédságában.

A falakat és tornyokat a mult század végével kezdték bontogatni, mikor már nem volt értelme az effféle várszerkezetnek és az emberek utalva voltak a terjeszkedésre az épitkezésben. Igy módosult azután a belváros képe ujra, de alapjában maradt mégis a régi.

A hosszokás patkó-alak nem változott sokat és nem igen fog változtatni a jövőben sem, mert a behányt sánczárkok helyen és a düledező körfalak mentén egy tömör ház-abroncs képződött széles körúttal. A ki-bejárás a belvárosban most öt helyen történik. Azelőtt csak kettőn: az északi vagy felső- és a déli vagy alsó kapun át lehetett közlekedni. Az uri-utczából közvetlenül a külvárosba kijárás nem volt, hanem csak 1777-ben hidalták át a sánczárkot szijgyártó-utcza felé és nyilott meg itt is az utcza. A felső vagy ausztriai kapunál a sánczárokra bid faszült, melytől jobbra, a Riedl-féle ház udvarát szabályos négyszögü tavacska borította.

A *Lombay-torony* kapuján, valamint a *Halászkapun* át is a közlekedés egyedül gyalogolók számára még csak 1821 táján nyittatott meg. Háborus időben vagy egyéb külveszedelem hirére a vár bel- és külkapuja, valamint a belváros alsó és felső torony kapui éjjel-nappal zárva voltak és minden közlekedés megszünt. Ilyenkor a külvárosi lakos értékesebb holmiját biztonság okáért már előre a belvárosban helyezte el. A várőrséget a régi időkben egy királyi várparancsnok alatt álló várkatonaság, a belvárosban pedig a polgárság képezte a czehek támogatásával. Érdekes, a mit egy városi jegyzőkönyv mond *Doppelstein* cs. várparancsnok védekezéséről *Kisfaludy* Györgygyel szemben 1705-ben.

A kuruez-támadásra *Doppelstein* vitézei el akarták sütni a seregbontó, vagy is orgonaágyut, hanem az, a rozsdaette, csütörköt mondott.

Kőszeg szab. kir. város helypénzszedési árszabályzata.

I.

1. Minden kosár után, tekintet nélkül annak terjedelmére, élelmi szerekkel . . 2 kr.
2. Azon élelmezési czikkek után, a melyek kosár nélkül hordatnak a piaczra . . 2 „
3. Mindazon czikkek, a melyek eladás czéljából a kosárból kivétetnek és a kosár mellett szétterittetnek, dijmentesek, mert a kosár után a dij ugyis megfizettetik.

II.

Vásári bódék, álló helyek.

a.) kalmár-czikkek után.

4. Kisebb állóhelyért 2 méterig . . . 20 kr.
5. Álló helyért 3 méterig . . . 40 „
6. Nagyobb hely után 4 méterig . . 60 „
7. 4 méteren tul levő helyért . . 1 frt — „

b.) Iparczikkek után.

8. Bódé vagy álló helyért 2 méterig . . 10 „
9. „ „ „ „ 2 méteren tul . 20 „
10. Bárminő látványossághoz tartozó bódék, mint panoráma, körhinta stb. helypénzmentesek, mert ezek a városkapitánynál fizetik a megfelelő illetéket.
11. Kocsik és szekerek . . . . 10 „
12. Tüzifával megrakott szekerek . . 5 „
13. A kőszegi határon kivül megvett s igy pusztán az illető házakhoz szállitandó tárgyak után, mint tüzifa, szalma stb. azon esetben, ha a behozatal tárgya a vevő bélyegével van ellátva, vagy szállitó levél mutattatik elő, helypénz nem fizettetik.
14. Minden üres kocsiért, ugyszinten vásárosok szekerei után helypénz nem fizettetik.
15. Minden db ló és szarvasmarha után . 8 „
16. Sertés, bárány, kecske, nyul, borju dbja . 2 „
17. Egy szekér nyulszállitmány után mérvadó a 11. tétel a. helypénz.
18. Pulyka vagy lud darabja . . . 2 „
19. Tyuk, kappan, csirke, récze db. . . 1 „
20. Bármely minőségü hus, szalonna, 5 kilo sulyig . . . . 2 „
21. 5 kilótól 25 kilóig . . . . 4 „
22. Minden 25 kilo után . . . . 4 „
23. Zsirosfa és seprü után nem szedetik helypénz.

III.

Eladásra szánt hátkosarak.

24. Siling után darabonként . . . ½ kr.
25. Hátas vagy egyéb kosár darabja . . 1 „
26. Kocsikas darabonként . . . 4 „
27. Zsombor 5 darabonként . . . 1 „
28. Zsákokban elárusittatni szokott mák és hüvelyes vetemények után . . . 5 „
29. Az eladásra s városba hordott homok után helzpénz nem szedetik.

Országos és heti vásárok alkalmával helybeli és itt adótfizető iparos vagy kereskedő jelen pontokban megállapitott helypénznek csak felét fizeti.

Kelt Kőszegen, 1894. évi február hó 24-én.

Auguszt János, jegyző. — *Tipka Ferencz,* polgármester.

19406. szám.

A 13. pont törlésével jóváhagyom.

Budapest, 1894. márczius 31-én.

A miniszter helyett
Reiszig
államtitkár.

2338/1894.

Ezen kormányhatóságilag jóváhagyott városi helypénzszedési árszabályt a városi képviselőtestületi közgyülés fenti számu határozata folytán ezennel közhirré teszem.

Kőszeg, 1894. julius 17-én *Tipka Ferencz,* polgármester.

Millenáris kiállitás.

Az ezedéves országos kiállitás IV. csoportja az egészségügyet és gyermeknevelést fogja magában foglalni. A kiállitás hivatalos közleményei szerint a programm:

I. alcsoport: Hazai fürdők, uszodák, hidegviz-gyógyintézetek, természetes ásványvizek és forrástermények.

Ha tekintetbe veszszük, hogy a külföldiek mily áldozatok utján igyekeznek a gyógy- és élvezeti ásványvizeiket hazánkban terjeszteni s ugy a betegeket gyógyhelyeikre, mint az üdülést keresőket klimatikus telepeikre terelni; mig a leghatásosabb magyarországi ásványvizek forgalma aránylag még mindig szük keretben mozog, a legjobban felszerelt magyar fürdők pedig nemcsak a külföldi látogatókat nem vonzzák, de még itthon sem részesülnek kellő figyelemben, ugy hogy e téren még valóságos gazdasági és kulturális missió vár reánk, melynek teljesitése volt az országos balneologiai egyesület megalakitásának legfőbb rugója —: akkor alig szükséges bővebben fejtegetni, hogy a magyar ásványviz- és fürdőügyet az ezredéves kiállitás alkalmával a lehető legimpozánsabban kell bemutatnunk.

Kevés ország van, mely annyi kitünő, annyi különleges ásványvizzel és fürdővel dicsekedhetik, mint Magyarország; ezeket a kincseket a kiállitáson kellően feltüntetni, az ország jól felfogott érdeke parancsolja.

Ezen czélra közreműködni, minden egyes fürdő- és ásványforrás-tulajdonos kötelessége; ezen czél lebeg szemeink előtt, midőn a collectiv balneologiai kiállitás rendezését magunkra vállaljuk, számitva egyrészt az érdekeltek hathatós közremüködésére, másrészt a kiállitás igazgatóságának, de a magas kormánynak is támogatására, mely utóbbi eddigi munkálkodásunkat is jóakaró figyelemben és erkölcsi pártolásban részesiteni kegyes volt.

Csoportositott kiállitásunkat úgy vélnők legczélszerübben elhelyezni, ha vagy balneologiai pavillon létesittetnék, vagy a IV. csoport 1. osztálya részére a IV. csoport pavillonjának egy külön szárnyépülete tartatnék fenn. Ezen szárnyépület az egészségügyi pavillonnal szervi összeköttetésben állna, azzal átjáróval volna összekötve.

Mi első sorban a külön pavillonra, másodsorban ily külön szárnyépületre, annak alkalmas elhelyezésére és külsőleg is méltó és csinos felszerelésére nagy sulyt fektetünk, mert arról vagyunk meggyőződve, hogy a magyar fürdő- és ásványviz-ügyet csak ilyenben lehet méltóan, tanulságosan és behatóan bemutatni.

A IV. csoport 1. osztályának kiállitásánál a következő tárgyakra kell figyelemmel lennünk.

1. Balneotechnikai eszközök és fürdőberendezések.

Ide tartoznak mindenekelőtt azon technikai eszközök, melyek ásványviztelepeinken és fürdőhelyeinken használatban vannak; ezek részint az illető teleptulajdonosok, részint a gyárosok, vagy a feltalálók által állittatnak ki. Ide tartoznak a különféle ásványviz emelő és töltő készülékek és gépek, melyek legtökéletesebbike egy magyar technikus által lett construalva, (Oelhofer) a dugaszoló gépek, az ásványviz palaczkok, valamint az azok felszerelésére használt készülékek.

Az összes gépek és készülékek vagy eredetiben vagy modellekben, lehetőleg a kezelés módjának feltüntetésével állitandók ki.

Ide tartoznak a fürdőkádak különböző nemei a mennyiben balneotechnikai szempontból jelentőséggel birnak, vagy különlegességet képeznek (calorisator), a fürdők, uszodák és vizgyógyintézetek berendezései.

2. Az ásványvizek és az azokból készült termények.

Első sorban azon ásványvizek tartoznak ide, melyek akár mint gyógyvizek, akár mint élvezeti vizek kerülnek forgalomba; lehetőleg ugy állitandók ki, a mint tényleg kereskedelmi czikkek árultatnak. Oly források vizei, melyek nem árusittatnak el, hanem az illető helyeken vagy ivókurára, vagy fürdésre használtatnak, szintén palaczkokba töltve állitandók ki; a palaczkokon az analysis tüntetendő fel.

Ide tartoznak a forrástermények, a különféle sok és anyalugok, a láp, iszap és egyéb a fürdőhelyeken használatba vett természetes gyógyeszközök.

A kiállitás kiegészitéseül egy ásványviz-ivócsarnok volna felállitandó, hogy a kiállitás látogatóinak módjukban legyen a hazai ásványvizeket megizlelni; a poharankénti kiszolgálás magyar jelmezü nőkre legyen bizva.

3. Gyógyhelyeink és ásványviz-telepeink irásban és képekben.

Ide tartoznak az egyes fürdők, gyógyhelyek és ásványviztelepek leirásai, prospektusai, térrajzai, tájképei statisztikai kimutatásai, jelentései, monográfiái stb. A képek akár egyes albumokban helyezendők el, akár — a mi még czélszerübbnek mutatkoznék — stereoskopokban; ilyen stereoskopokat az egyes ásványviztelep és fürdőtulajdonosok állitnának fel, hogy azokban telepeik legérdekesebb és legszebb részleteit bemutassák.

Nagyobbszabásu panoráma, melyben a magyarországi fürdők, akár stereoskopikus képekben, akár modellekben volnának láthatók, igen érdekes részét képezné a kiállitásnak és a fürdőknek nagy hasznára válhatnék; de miután ily vállalat egyrészt jelentékeny tőke befektetését igényelné, másreszt üzletszerü kezeléssel volna összekötve, mi abba be nem bocsájtkozhatunk. De ha találkoznék vállalkozó, ki ilyen panorámát létesiteni hajlandó, mi részünkről örömmel üdvözölnők és a pártolásra méltónak tartanók.

(Folytatása következik.)

HIREK.

— **Személyi hir.** Tegnap városunkban időzött országos képviselőnk, *Szájbély* Gyula ur. Idejövetele különböző ügyekkel volt összefüggésben. A többi között vasutigazgatósági gyülésen elnökölt és résztvett a főgimnázium ügyében kiküldött bizottság értekezletén.

— **A mai kirandulas.** A mai nap a negyedik évfordulója az irottkői kilátótorony felavatásának. Ezt az alkalmat, ha kedvez az idő, megragadják a megye turistái és a helyszinére való kirándulással és alkalmi beszédekkel visszaidezik a négy év előtti szép ünnep és az azóta letelt idő mozzanatait. A kőszegi turisták reggel 6 órakor indulnak a főpiaczról és útközben megtekintik az ó-házi ásatások eddigi eredményét. 9 órakor a Stájerházaknál reggeli lesz és pihenő, azután a Hörmann-forráson át az Irottkő felé tartanak, hová programmszerüleg fél 12 órára érnek fel. A programm többi részei ezek: 12 órakor a rohonczi dalárda ének-előadása. A kőszegi turista-egyesület képviselőjének alkalmi beszéde. A vasmegyei turista-egyesület alkalmi beszéde. A kilátótorony felállitásának története. Felolvasás. *Ebenspanger* tanár ur felolvasása a hienczekről. Rohonczi dalárda énekelőadása. Ezután ebéd, tréfás árverés, zene és táncz.

— **Templomépités.** A fő- és két mellékoltár részeit a napokban várják Bécsből. Mihelyt ezek itt lesznek, jelentés megy megyés püspök ur ő méltóságához a templomépités befejezéséről s meghivás a győri és veszprémi püspökökhöz, kik a befejezett épitkezést szintén meg fogják tekinteni. A templomszentelés idejét megyés püspök ur ő méltósága fogja meghatározni és valószinüleg szeptember első napjaira kitüzni. A fel-

Mi árt meg.

Talán nem teszünk rossz szolgálatot olvasóinknak, ha a mai, járványos világban, egy közhasznu iratból a következőket ajánljuk figyelmükbe: Megárt, ha nem igyekszünk edzeni a tüdőt rendszeresen az által, hogy legalább háromszor napjában: reggel, délben és este mintegy 40—50 izben egymásután mélyen be- és kilehelünk. Igaz, hogy a ki nincs hozzászokva, már a tizedik kilehelés után is szédülni fog. Ez esetben szünetelni kell egy perczig, hogy aztán ujra kezdje, a mig az erőteljes ki- és belehelés hez hozzászokott.

Megárt a zárt levegő. A levegőt a lakott helyiségekben állandóan meg kell ujitani, hogy a tüdő lehetőleg mindig tiszta levegőt szihasson. E légujitás terjedelme a helyiség térfogata és lakóink számától függ. Lakószobákban átlag 20, hálószobákban 30 köbméter levegőtér szükséges, a melybe óránként és személyenkint 50—60 köbméter tiszta levegőt kell bocsátani.

Megárt nem gondoskodni rendes légáramlatról a szobákban, a levegő természetes mozgásának felhasználásával. A helyes levegőujitás (szellőztetés) eszközei: egy nyilás a padló közelében, a hol a tiszta levegő betódulhasson, s legalább is még egy nyilás a szoba legfelső részében, a melyen a tisztátalan levegő kihuzódhassék.

Megárt a hálószoba ablakait zárva tartani; — ellenben hasznos, ha az egyik nyitva áll, ámbár sok ember irtózik tőle. Téves nézet, hogy az éjjeli levegő ártalmas. Ellenkezőleg! Tisztább és egészségesebb a nappalinál. Hogy az alvás ideje alatt a nyitott ablakon keresztül szert tehessünk ez üde levegőre, először is nyissuk ki a háló- és a szomszédszoba közlekedő ajtaját és — a folyó évszak szerint — az utóbbi szobában vagy csak az egyik vagy mindkét felső ablakszárnyat, a forró nyári hónapokban pedig valamennyi felső és alsó szárnyat hagyjuk. (Ettől berzenkedik a gazdaszszony! Hogy betolakodik a sok por s ki győzne aztán törülgetni! De a csin kérdése hátra szorul a tisztaság követelése előtt.) A kinek csupán hálószobája van mellékhelyiségek nélkül, az nyissa ki az ágyától legtávolabb eső felső ablakszárnyat annyira, hogy a haránt reteszt az ablak és az ablakkeret közé lehesson tolni, vagy pedig szoritson egy darab parafát a kettő közé és zsineggel kösse össze a két ablakrészt, hogy a nyitott ablakszárny éjjel ne mozoghasson, hanem folyton egyenletes hézag maradjon. Azután bocsássuk le a függönyt. Ekkép a levegő és a hőmérsék kiegyenlitődéséről egész éjjel gondoskodva van. A hüs, tiszta levegőben sokkal üditőbb lészen álmunk és másnap több erővel és kedvvel látunk a munkához, mint hogy ha zárt, romlott légtől átfült helyiségben hálunk.

Megárt a szájon s nem az orron-keresztül lélegzeni. „Csukott száj és nyitott orr — javadra van mindenkor."

Megárt ugynevezett alkovban hálni, azaz oly helyiségben, a melynek a szabadba nyiló ablaka nincsen, hanem az ablak vagy lépcsőre vagy az előszobára szolgál, avagy éppenséggel teljesen hiányzik.

Megárt fütött szobában hálni, ha csak az orvos nem rendelte kivételesen valamely betegnek. A hálószoba fütése a legköltségesebb pazarlás: éltető levegőbe, munkaerőbe és élettartamba kerül. Csak csecsemő gyermeknek van szüksége fagyos téli időben a fütött hálószobára, melyet azonban csak körülbelül + 14° R hőmérsékig szabad megmelegiteni.

Megárt vasuton a haladó vonat irányával szemben vetni meg az ugy is hiányos uti ágyat. Fejünk a vonat elejéhez legyen közelebb, mert igy a vért agyunkból a végtagok felé hajtja a gyors mozgás.

Megárt fejünket a tollas vánkoson nyugtatni, mert a fejet forróvá teszi; ellenben használ, ha lábunkat tollas vánkossal takarjuk be, ugy, hogy a láb nagyon meleg, a törzs már kevésbé, a fej hüvös legyen. Legjobb a fej alá egy lószőr párna.

Megárt a lakást túlfüteni, (+ 15° R-on felül), mert a szoba hőmérsékének egyenlőtlen volta náthát és hurutot okoz. A túlságosan fütött szoba fejfájást is idéz elő.

Megárt rosszul égő (takarékosságból lecsavart,) lámpást alkalmazni a hálószoba világitására, vagy a kioltott kőolajlámpást a hálószobában hagyni. Ez a lég megromlása következtében fejfájást és szédülést okoz.

Megárt a vizzel nem rendesen élni, — ellenben hasznos reggel fölkelés után és este lefekvés előtt, ugyszintén minden rendes étkezés után egy pohár hideg vizet inni meg, mint hogy az anyagváltozást szabályozza és elősegiti. A jó viz szintelen és szagtalan, hideg, üditő és semmi üledéket nem ad, sem rothadásba át nem megy.

Megárt étkezés után azonnal munkához látni. A testnek ilyenkor nyugalomra van szüksége, hogy a gyomor a bevett ételeket kellően átalakithassa, feldolgozhassa.

Megárt az étkezést állva, vagy ülésközben nagyon előre hajolva végezni. Ezáltal egyrészt nagyon megfeszülnek a hasizmok, másrészt nyomást szenved a végbél, minélfogva a gyomor és belek az ő kitágulásukban és mozgásukban korlátoltatnak.

Megárt étkezés közben olvasni. Mert két szervet — a gyomrot és agyat — egy időben egyszerre jól tartani nem szabad.

Megárt az étkezést a dolgozó szobában végezni, mert itt a levegő rendszerint romlott; ellenben hasznos a szabadban, kertben étkezni, mert a tiszta levegő már

szentelési ünnepély iránt nemcsak városunkban, hanem távol vidékeken is jókora érdeklődés mutatkozik.

— **A sörgyár ügye.** A tervezett sörgyár ügye szépen halad előre. 50 frtos részvényeket eddig közel 50 ezer frtig jegyeztek. Társadalmunk minden rétege képviselve van a jegyzéseknél.

— **Gyász a királyi családban.** Megint gyász érte a királyi családot. *Vilmos* főherczeget, királyunk unokaöcscsét és *Jenő* főherczeg nagybátyját mult vasárnapon a Bécs melletti Bádenben halálra hurczolta a saját lova. A szörnyü módon kiszenvedett főherczeg holttestét csütörtökön a kapuczinusok kriptájában helyezték el örök nyugalomra.

— **Az ó-házi ásatások.** Több oldalról felmerült a kivánság, hogy az ó-házi kiásott körfalakon belül a sziklafalazatot borító törmelék távolittassék el, hogy a kiránduló az egész meglevő körfalat láthassa. E munka, bár nem tartozik a tisztán ásatási munkálatokhoz, mert a hely szépitésére és emelésére szolgál, még a folyó hónapban keresztül lesz vive. A főmunka, a kúpnak keresztásással való átkutatása és északkeleti oldalának kitisztitása későbbre, októberre marad, a mikor, ha a meglevő és talán még szaporodó pénzalap engedi, az Ó-ház fölött elhuzódó dombhátat is át lehet vizsgálni, mert valószinünek látszik, hogy ott egy hajdankori nép telepmaradványait fedi a föld.

— **Adomány.** Az ó-házi ásatások költségeire ujabban adakoztak és pedig: Paller András 2, Róth Sándor 1, Gintner Mihály 1 frtot. A már korábbi kimutatott összeggel az adakozás főösszege 98 frt 50 kr. A kőszegi turista-osztály az adakozóknak hálás köszönetét nyilvánitja. További szives adakozásokat elfogad: *Markovits* József elnök, *Freyler* Lajos alelnök, *Waisbecker* Edo pénztáros és *Kőszegi* József titkár.

— **Megérkezett a nagy-harang.** A szigetbeli szegényházi nagy-harang *Seltenhofer*-nél Sopronban átöntetvén, a napokban érkezett haza. A 93 kilo sulyú csinos harang Sz-József és magyarországi Sz-Erzsébet domboru képeit viseli s e felirást: *Gábriel József gondnoksága idejében 1894.* A harangot mult hétfőn vonták fel a toronyba s elhelyezése után nyomban meghuzták. Gyönyörü hangja van.

— **Elfogott templomrabló.** A Dunántúl az utóbbi időben egymásután törtek fel több zsidó templomot. Utoljára e hó 1-én éjjel Siófokon hatoltak be az ablakon a zsinagogába s éppen úgy mint Kőszegen és a többi helyeken, felfeszitették a perselyt és kiüritették tartalmát. A tettest itt azonban elfogták és azt hiszik, hogy a sürün előforduló templomrablásokat mind ez követte el. A rablónál mindenféle feszitő és betörő szerszámokat, egész csomó álkulcsot, 18 frt készpénzt krajczárokban és tizkrajczárosokban, nagymennyiségü felbélyegzett levélboritékot, 8 frt értékü bélyeget és egy munkáskönyvet találtak *Katai* Imre, 32 éves marosvásárhelyi czipészegéd nevére kiállitva.

— **Köszönet-nyilvánitás.** *Gintner* Mihály ur szives volt a kőszegi turista-osztály czéljaira ujabban 4 frtot adományozni, mely szivességéért köszönetet nyilvánitja

a kőszegi turista-osztály elnöksége.

— **Meghivó.** A „kőszegi kereskedelmi kör" f. évi augusztus hó 12-én, a bálház kertjében saját könyvtára javára katonai zenehangversenynyel egybekötött zártkörü kerti mulatságot rendez, melyre a t. cz. közönséget tisztelettel meghivja a választmány. A hangversenyt a soproni 76. gyalog-ezred zenekara *Zisztler* József karmester ur személyes vezetése mellett, a tánczenét pedig a kőszegi czigányzenekar felváltva szolgáltja. A hangverseny kezdete délután 5 órakor. A tánczzene kezdete este 8 órakor. Belépti-dij: személyjegy 1 frt, családjegy 2 frt 50 kr. A kert gyönyörüen lesz feldiszitve és kivilágitva. Kedvezőtlen időjárás esetén a mulatság a teremben lesz megtartva. A kereskedelmi kör a közönség köréből azokat, akik tévedésből esetleg nem kaptak volna meghivót a jövő vasárnapi mulatságra, arra kéri, hogy egy ilyen meghivó kézhez vétele czéljából szivesked jenek *Jánosa* Gyula urnál jelentkezni.

— **Fürdővendégek.** A hidegviz-gyógyitóintézet ujabban érkezett vendégei: Blasovits Mária, földmüves neje, Frankóról; Uselač Simon cs. és. kir. őrnagy; Csató Ferencz m. kir. csendőrfőhadnagy Székesfehérvárról; Preisz János tanitó Vaskutról; Schermann Ágostonné Lékáról; Halmos Ákos gimn. tanár Győrről; Kranz Flóra Szombathelyről; Baan Endréné, sopronmegyei főügyész neje Sopronból; Görcsei István földmives Nemes-Csóról. A fürdővendégek összes száma 81, melyből julius végéig 38 hagyta el felgyógyulva az intézetet.

— **Fogyasztók figyelmébe.** Szolgáljon a fogyasztó közönség tudomásul, hogy Rusznyák Mátyás hegyaljautczai hentes a helybeli sertéshizlalóból fedezi szükségleteit s a szokott piaczi árakon méri ki a friss sertéshust és zsirt.

— **Megyegyülés.** Vasvármegye köztörvényhatósági bizottsága e hó 6-án, hétfőn, tartja nyári évnegyedes közgyülését, melyen több fontos tárgyat fognak elintézni.

— **Munkában.** A lékai ujonnan felállitott csendőrőrs augusztus hó 1-én kezdte meg működését. Az őrsvezető: *Roch* Károly.

— **Versenygyőztes.** A *Pannonia* kerékpáros egylet mult vasárnapi biczikli versenyén *Lobermayer* Gyula ért be elsőnek Tarcsára. Az utat ő Szombathelyről 1 óra 46 perez alatt tette meg és elnyerte az első dijat, a tarcsai hölgyek tiszteletdiját (duplafedelü aranyóra) és az egyesületi ezüstermet. A II. dijat (gyémántgyüru és egyesületi ezüsterem) *Kemenes* Bálint, a III-ikat *Buttá* Kálmán és a IV-et *Mayer* Benő nyerte el. Időermet *Jáboby* Jenő szerzett.

— **Uj vegyesvonat.** A m. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesülés szerint, a szombathely-fehringi vonalon f. é. augusztus hó 5-től kezdve egy uj vegyesvonat fog forgalomba helyeztetni. Ezen vonat szombathelyről közvetlen csatlakozással a Budapest felől érkező gyorsvonathoz, este 7 óra 41 perczkor indul és Fehringre éjjel 10 óra 57 perczkor érkezik.

— **Értesités.** A muraszombati gazd. fiókegylet a — vasmegyei gazdasági egyesülettel karöltve folyó 1894. évi augusztus hó 24-én Muraszombatban — az országos vásár alkalmával — dijazással egybekötött nemzetközi jellegü lóvásárt rendez. Czél: A lovak értékesitésének előmozditása. Dijazásokkal serkenteni a gazdaközönséget, hogy mentől jobb minőségü lovak tenyesztésére törekedjék. A dijazásnál különös tekintettel leszünk a nóri (muraközi) fajra, mely fajból a muraszombati gazdasági fiók-egylet az 1896. évben rendezendő kiállitásra fog néhány darabot kijelölni: de dijazásban bármely faju és bárhonnan származó állat részesülhet, mert a dijazás egyik czélja a lóvásár emelése. A nagyobb birtokosoktól bemutatott lovakra I-ső dij: diszoklevél, II-ik dij: elismerő oklevél. A kisebb birtokosoktól bemutatott állatok az alábbi dijakat nyerhetik el és pedig nehéz lovak után: Tenyészménekért I. dij 20 korona, II. dij 15 korona, III. dij 10 korona, IV. 5 korona. Mén-csikóért: 1. dij 20 korona, II. dij 15 korona, III. dij 10 korona, IV. dij 5 korona. Tenyész-kanczáért: I. dij 20 korona, II. dij 15 korona, III. dij 10 korona, IV. dij 5 korona. Kancza csikóért: I. dij 20 korona, II. dij 15 korona, III. dij 10 korona, IV. dij 5 korona. — — Könnyü lovak után: Tenyészménért I. dij 20 korona, II. dij 15 korona, III. dij 10 korona, IV-ik dij 5 korona. Méncsikóért: I. dij 20 korona, II. dij 15 korona, III. dij 10 korona, IV. dij 5 korona. Tanyész-kanczáért I. dij 20 korona, II. dij 15 korona, III. dij 10 korona, IV. dij 5 korona. Kanczacsikóért I. dij 20 korona, II. dij 15 korona, III. dij 10 korona, IV. dij 5 korona. Ezeken kivül magándijakat is tüzünk ki. — A millenniumi kiállitásra kijelölt lovak tulajdonosai 1896-ig évi segélydijt is fognak kapni, a kiállitásra történendő szállitás költségeit pedig a megyei lótenyésztési választmány viseli. — A dijak odaitélésére hivatott biráló-bizottság délelőtt 10 órakor kezdi meg működését, miért felkérjük a kiállitókat, hogy a kiállitani szándékolt lovakat a dijazás napján legkésőbb délelőtt 9 órára a lóvásártérre elővezessék. Birálat befejeztével a bizottság az odaitélt dijakat mindjárt a helyszinén ki fogja osztani. — A lóvásárra felhajtott állatok után helypénz nem szedhető.

Muraszombat, 1894. julius 25-én.

Takács R. István, egyl. titkár. *Gr. Batthyány Zsigmond,* egyl. elnök.

— **Értesités a benlakással összekötött kolozsvári kereskedelmi akadémiáról.** A kolozsvári kereskedelmi akadémiába oly növendékek vétetnek fel, kik a gimn., reál-, vagy polgári iskola négy alsó osztályát végezték. Az 1894/95. tanévi beiratások szeptember 1—6-ig eszközöltetnek. — Tandij egy évre 60 frt, melynek fele szeptemberben, fele februárban fizetendő; továbbá 2 frt ifjusági könyvtárdij. Az uj tanulok 5 frt beiratásidijt is fizetnek. A benlakásba 100 tanuló vehető fel s fölvételért e hó 15-ig kell folyamodni. Benlakási dij egy évre 400 frt, mely összeg negyedévenként vagy kivételesen havonként is fizethető. Bővebb értesitést nyujtó évi Értesitővel készséggel szolgál a szülők megkeresésére az igazgatóság.

— **Hirdetmény.** A kereskedelmi m. kir. miniszter ur ő nagymélt. f. é. julius 15-én 52.751/VI. sz. a. a „pesti magyar kereskedelmi bank" által alapitott 900 frtos utazási ösztöndij elnyerése tárgyában felső ipariskolát jó sikerrel végzett iparosok részére pályázatot hirdet. A pályázat feltételei a következők: 1. A felső ipariskolai tanulmányok bevégzése vézbizonyitványnyal igazolandó. 2. A folyamodványok a kereskedelmi miniszter urhoz czimezve a moson-, sopron-, zala- és vasmegyei illetékességü pályázók által az alulirt kamarához 1894. évi augusztus hó 31-ig nyujtandók be. 3. Tanulmányozásra a következő kérdés tüzetik ki: „Mily módon és eszközök által lehetne kötő- és szövészeti gyár-iparunkat fejleszteni?" E czélból az ösztöndijas által különösen Német-, Franczia- és Angolország e tekintetben fejlett szövőipari viszonyai tanulmányozandók. 4. Az ez irányban már elméleti vagy gyakorlati tanulmányokat tett és a kellő nyelvismerettel biró pályázó előnyben részesittetik. 5. A tanulmányút tartama hat hóuapban állapittatik meg, mely idő letelte után az ösztöndijas tanulmányozásának eredményéről a fennevezett miniszter urhoz jelentést tartozik tenni. Miről az érdekelt iparos körök ezennel értesittetnek.

Sopron, 1894. évi julius hóban.

A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

— **Hirdetmény.** A magyar épület- és mulakatosgyár-részvénytársaság budapesti gyárában a többi közt oly iparczikkek is készülnek, melyek eddig hazai gyárban nem állittattak elő. Ilyenek: mindennemü felvonógépek, vashordók folyadékok szállitására, ekek forgó koronggal, katonai czéllövő állványok, vasuti őrházak hullámlemezből, mezei vasuti kocsik, szab. függőleges nyomásu fékszerkezettel. A mennyiben tehát a felhozott czikkekben szükség merülne föl, ezen hazai gyári vállalatot az érdekelt köröknek figyelmébe ajánljuk.

Sopron, 1894. évi julius hóban.

A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

— **Hirdetmény.** A kereskedelmi m. kir. minisster urnak f. é. julius hó 2-án 45.957/IV. sz. a. kelt leirata szerint felig, valamint egészen cserzett, még nem festett vagy tovább ki nem dolgozott bárány bőrök, miudennemü pálinka, arak, rum, franczia sósborszesz és kevert szeszfelek is (likőrök kivételével), bor és must palaczkokban, méz és viasz Németországba történő kivitelénél ezen áruk a német általános vámtarifa tételei szerinti bánásmódra csak azon esetben tarthatnak igényt, ha azoknak az osztrák-magyar monarchiából való származása kellőképp igazoltatik. Ezen igazolás a hatóság által kiállitott bizonyitvány előmutatása, vagy bajóokmányok, áruszámlák, eredeti fuvarlevelek, kereskedelmi levelezések felmutatása utján történhetik. A származási bizonyitványoknak konzuli hitelesitése elvben nem kivántatik. Miről az érdekelt körök ezennel értesittetnek.

Sopron, 1894. évi julius hóban.

A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

— **Meghaltak julius hóban.** Jakl Ida, gazdasszony gyermeke, 2 hó., r. k., ág. ev., rángógörcs. — Tompek József, földmüves gyermeke, 2 hetes, r. k., rángógörcs. — Mandli Mariska, 15 hó., r. k., gümőkór. — Hanny István, napszámos gyermeke, r. k., croup. — Dereleck József, kocsis, 27 év., r. k., tüdővész. — Krötzl György, kereskedő, 80 év., r. k., aggkor. — Hutter Samu, szőlőmüves, 70 év., ág. ev., aggkor. — Bős Teréz, ács gyermeke, 4 hó., r. k., belhurut. — Witzmann Józsefné, (Svábfalu), 74 év., r. k., aggkor.

— **Kisérlet.** Burgerstein, bécsi tanár, egy kisérletről tesz emlitést, mely szerint két iskolai osztálynak néhány 11 éves leányuövendékét, valamint ugyanannyi osztálynak néhány fi-növendékét, teljes órán át olykép foglalkoztatták, hogy feladatul könnyü összeadást és sokszorozást kaptak. E mellett, felváltva, 10 perecnyi munkára 5—5 perecnyi szünet következett. Az egyes időszakokban elkövetett hibákat számitásba vették; miből kitünt, hogy az összes 4 osztályban a dolgozat milyensége a harmadik időszakon belül, a legsilányabb volt. E kisérlet azt bebizonyithatná, hogy az emlitett koru iskolás gyermekekre nézve a meg nem szakitott szellemi munkának, legyen az bármilyen könnyü is, $^3/_4$ órán tul ne legyen hosszabb tartása. Ebből kiindulva B. tekintettel a még más irányban is kedvezőtlen iskolai állapotokra, azt javasolja, hogy: 1. a szellemi megterhelés kérdését kisérleti módszerek alapján mielőbb tisztába kell hozni; 2. addig mig a szellemi megterhelés kérdése megfelelő tudományos módon meg nincs oldva, az iskolai irásbeli gyakorlatok általán $^3/_4$ órán tul ne tartsanak.

---

maga is üditő és ugy az étvágyat, mint az emésztési képességet fokozza.

Megárt az étkezés után alváshoz szokni. Ez csak idősebb embereknek való. De a testet egy óráig nyugalomban hagyni ajánlatos.

Megárt a fejet nagyon melegen tartani, mert ez által káros vértódulás támad a fej felé. Különösen a gyermeket nem szabad erre szoktatni, minthogy nála a vér ugyis erősebben ömlik az agy felé.

Megárt füzőt hordani, különösen fejlődésben levő leánynak. Gátolja a szabad légzést, összeszoritja a vesét és a májat s ezzel veszélyezteti a táplálkozás sikeret, a szervek fejlődését. Sápkór, szivdobogás, keskeny-mellüség: ezek szomorú szüleményei eme boldogtalan divatnak.

Megárt vizmentes anyagból készült ruhát, pl. esőköpenyeget hordani, mert az elpárolgatást lassitja és nedves, terhes hőségnek érzetét kelti.

Megárt izgatott vagy fáradt állapotban, teli vagy egészen üres gyomorral fürdeni.

Megárt a sok nyiratkozás. A sürü nyiratkozás okozza és magyarázza a férfi kopaszságát. Kopasz apának leánya nem veszti haját bizonyos korban, mig a megtarolt fiu már husz évvel kezd apjához hasonlitani. Ritka a kopasz nő, sürün vannak a kopasz urak. Először Hebra tanár mutatott rá erre a mindennapi jelenségre, melynek a megszokott szem okát sem kereste. Tehát nem a nagy hivalkodással s nagyképüséggel emlegetett gond s bölcselkedő elmélyedés kopaszit, hanem egyszerüen a nyirással való visszaélés. A meddig lehet, kis fiainknak hagyjuk meg a hajat miut lányainknak, legalább nem idejekorán gyöngitjük hajtöveiket. Ritka és kevés nyirás azonban éleszti a hajgyök erejét.

— **Carnot szelleme és a németek.** A gráczi spiritista egyesület legutóbbi estéjén a többi nagyságok közt a Carnot szellemével is megpróbálkozott, de hiába. Carnot csak nem akart feljönni az alvilágból, akárhogy invitálták is. De feljött helyette egy másik — fájdalom — ismeretlen franciának a szellemе, ki aztán természetesen franczia nyelven tudtára adta a nagyszámu kiváncsi közönségnek, hogy Carnottal ne is bibelődjenek, mert a megboldogult köztársasági elnök **még halála után sem akar a németek közé menni.**

Apróságok.

Mentség.

Feleség: Csunyaság volt tőled, hogy mig oda jártam, a jegygyürüt nem viselted. Oh az anyám elbeszelte!

Férj: De édesem! Ilyen hőségben!

*

Gyógyszertár előtt.

Doktor: Megkapta Gálné az általam tegnap rendelt orvosságot?

Patikus: Meggyőződhetik, mert ime itt jön Gaál ur s mint láthatja, gyászfátyol van a kalapján.

*

A müveltség.

Asszony: Már megint részeg vagy. Szégyen gyalázat! Milyen kinos állapot ez egy művelt nőre nézve, a ki ilyen embert nevez férjének.

Férj: És még te nevezed magad műveltnek, a ki éjnek éjszakáján szóba állsz egy részeg emberrel? . . .

*

Vasarnapi lovagló.

. . . . Aztán mikor a keresztutra értünk, én a jobboldali uton akartam menni, de a lovam a baloldalit választotta.

*

A naszut után.

Nő: (a férjéhez, ki látszólag titokban olvas valami iratot)

Mi ez itt?

Férj: Drága visszaemlékezések nászutunkra.

Nő: Micsoda?

Férj: Vendéglői számlák.

Egészselyem, mintázott Foulárdokat (mintegy 450 különböző fajban), méterenként **75 krtól 3 frt 65 krig** — valamint **fekete, fehér és szines selyemszöveteket 45 krtól 11 frt 65 krig** — sima, koczkás, csikos, virágos, damaszolt minőségben (mintegy 240 féle dispositió és 2000 különböző szin és árnyalatban) szállit **postaber és vámmentesen privátmegrendelők lakására *Henneberg G.*** (cs. kir. udv. szállitó) ***selyemgyára Zürichben.*** Minták postafordulóval küldetnek. Svajczba czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Irodalom.

— **Olvasmány a vakacziőan.** Persze a gyermekek olvasmányáról van szó, még pedig Az én Ujságomról Pósa bácsi gyermeklapjáról. — Velünk együtt a tanitó urak is melegen ajánlják „Az én Ujságomat" a vakicziőra olvasmányul a gyermekeknek. — Helyesnek találjuk ezt azért is, mert az én Ujságom a szabadban való játékokra is tanitja, buzditja a gyermekeket. És ha a játékban elfárad a gyermek, ha a nap forró sugarai elől a hűs szobába, vagy az árnyékba menekül, akkor meg az ő kedves kis barátja, ujságja, melyet Pósa bácsi annyi szeretettel, buzgalommal szerkeszt, mesél neki szebbnél-szebb meséket, elbeszéléseket. — Tele van ez a kis ujság mesével, versel, sok-sok hasznos dolgokkal s van benne egész sereg kép. — Menyi örömet szórakozást is szerez „Az én Ujságom" egy-egy száma a gyermekeknek! Járassa minden szülő a gyermekének „Az én Ujságomat"! Előfizetési ára negyedévre csak 1 frt. — Előfizethetni „Az én Ujságom" kiadóhivatalában Budapest, Andrássy-út 10.

— **Az 1848—49-iki szabadságharcz története** czimü illusztrált munkából most jelent meg a 17-ik füzet. Gracza Gy. a szerző a füzetben Jellasics insbrucki fogadtatását mondja el számos eddig ismeretlen adat felhasználásával. Olvasva az érdekes könyv ezen részletet, csak most tünik szemünk elé egész valóságában az a végzetes játék, a melyet a kamarilla a hiszékeny magyar nemzettel folytatott. Igen szépek a füzet képei is. Gr. Karolyi György, (egykoru arczkép.) Beniczky Lajos honvéd ezredes, (egykoru aquarell után). A szabadságharcz nevezetesebb szereplői a konvédség köréből. A bátor nemzetőrök. (Gunykép a bécsi forradalmak idejéből.) Lázár Vilmos honvédezredes. (Egykoru rajz.) Rajasits érsek a szerbek között. (Egykoru rajz). Nagy Sándor honvédtábornok. (Egykoru aquarelle után.) Boczkó Dániel aradi kormánybiztos. (Egykoru arczkép.) Hajnau Gyula. (Eredetije a bécsi cs. udv. könyvtárban.) Maderspach Sándor honvédőrnagy. Az alibunári ütközet Damjanich győzelme a szerbek felett. (Egykoru rajz).

— **A „Külföld"** utolsó száma igen élvezetes, tartalommal jelenik meg, a mely tanubizonyságot tesz a szerkesztők: Cserhalmi H. Irén és Gerő Attila ritka ügyességéről és finom müizléséről. Zola szenzaczionalis regényén a „Lourdes"-on, mely a napokban jelent meg, feltünést keltve Párisban, még egy érdekes angol regényt, egy szép olasz, valamint egy dán novellát és három verset Hamerlingtől, Sully Prudhommetól és a héber költészet két gyöngyét. Azonkivül hoz nőket különösen érdeklő nemzetgazdászati czikket és a nagy párisi Bon marché divatcég érdekfeszitő ismertetését. A lapot, melynek előfizetési ára negyedevenként 2 frt 60 kr., olvasóink figyelmébe ajánljuk. Mutatványszámokat ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal Budapest, Nádor-utcza 15. I. em.

Vasuti menetrend.

Klm.	Állomások.	sz. vegyes vonat II. III. oszt. kocsikkal.			
	Középeurópai idő.	reggel	d. u.	este.	1603*)
—	**Köszeg** ind.	4^{50}	11^{55}	6^{10}	8^{10}
6	Lukácsháza (m. h.)	5^{03}	12^{08}	6^{24}	8^{24}
12	Német-Gencs (m. h.)	5^{19}	12^{24}	6^{41}	8^{41}
18	**Szombathely** érk.	5^{33}	12^{39}	6^{56}	8^{56}
—	**Szombathely** ind.	6^{45}	3^{15}	7^{40}	11^{00}
7	Német-Gencs (m. h.)	7^{01}	3^{31}	7^{56}	11^{15}
13	Lukácsháza (m. h.)	7^{18}	3^{48}	$8^{\ 8}$	11^{31}
18	**Köszeg** érk.	7^{31}	4^{01}	8^{26}	11^{44}

*) Csak kedden és pénteken, nyáron azonkivül még minden vasár- és ünnepnapon is közlekedik.

Hirdetések.

Dr. Dreiszker József

Hidegvizgyógyintézete

a szép kies fekvésü *Kőszeg* városában (Vasmegye) ¾ óra vasuttal Szombathelytől. Rendszere **Prisnitz és Kneipp**. Nyitva egész éven át.

Teljes ellátás, lakás vizkurával együtt

hetenkint 25 frt.

Prospektust ingyen és bérmentve küld

az igazgatóság.

Alma-árverés.

Körülbelül 600 drb. gazdag termésü almafáról az alma, főleg

maschancki és reinett-almák

augusztus 20-án d. e. 9 órakor árverés utján eladatnak.

Jószágbérlés Borostyánkő.

1005/94

Árverési hirdetményi kivonat.

A köszegi kir. jbiróság mint telekkvi hatóság közhirré teszi, hogy **Löffler Károly** végrehajtatonak **Moser Ferencz** végrehajtást szenvedő elleni 114 frt 90 kr., 87 frt, 75 kr., tőkekövetelés és a magyar kir. államkincstárnak ugyanazon végrehajtást szenvedő elleni 89 frt 23 kr. o. é. tőkekövetelés és járadék iránti végrehajtási ügyében a köszegi kir. járásbiróság területen levő Léka községben fekvő a lékai 109. számu tjkvben végrehajtást szenvedő **Moser Ferencz** tulajdonául A I. 1—10 tsz. alatt felvett 114. házsz. 1/16. telekre az árverest 715 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az

1894. évi augusztus hó 31-ik napján d. e. 10 órakor Léka községben a község házánál

megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 71 frt 50 krt, keszpenzben, vagy az 1881. LX tcz. 42. § ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban, a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 LX. tcz. 170. § a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni:

Kelt: Kőszegen 1894. évi április hó 2-án.

A kőszegi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság.

1068/1894.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kőszegi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy **a köszegi általános takarékpénztár s csatlakozott m. kir. államkincstár** végrehajtatonak **Moser János és Moser József** végrehajtást szenvedők elleni 190 frt és 264 frt 28 kr. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a kőszegi kir járásbiróság területen levő Léka községben fekvő, a lékai 15 sz tjkvben A I. 1—10. sorsz. alatt felvett 29. házszámu 1/16 telekre 1412 frt, a † alatti 2101. helyrsz. ingatlanra pedig 35 frt ezennel megállapitott kikiáltási árban az árverest elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az

1894. évi szeptember hó 4-ik napján délelötti 10 órakor Léka község házánál

megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 141 frt 20 krt és 3 frt 50 krt készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kőszegen, 1894. évi április hó 10. napján.

A kőszegi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Bátor vagyok ezennel becses tudomására juttatni, hogy helyben, **városkör 78. szám** alatt

RÓTH JENŐ

törvényszékileg bejegyzett czég alatt

könyv-, mű-, zenemű- és papirkereskedést

nyitottam.

Több éven át hazánk nagyobb városai elsőbbrangu könyvkereskedéseiben szerzett tapasztalataim azon reményre jogositanak, hogy a szakmámba vágó bárminő követelményeknek mindenkor képes leszek megfelelni.

Midőn vállalatom szives támogatásáért esedezem, nem mulaszthatom el azon igéretem hangoztatását, hogy főtörekvésem csakis abban fog összpontosulni, miszerint dús és válogatott készlet, a nyert megbizatások gyors, pontos és lelkiismeretes teljesitése, valamint jutányos árak által, mélyen tisztelt vevőimnek megelégedését és bizalmát elnyerjem.

Magamat és vállalatomat becses jóindulatába ajánlva s alázatos kérelmemet ismételve, vagyok

kitünő tisztelettel, kész szolgája

Kőszeg, 1894. augusztus hó 1-én.

Róth Jenő.

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Kőszegen